

Patrycja Sołtysiak

Materialnoprawne wygaśnięcie decyzji i proceduralne stwierdzenie wygaśnięcia jej mocy obowiązującej

Roczniki Administracji i Prawa 16/1, 239-251

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Artykuł przeglądowy

Review article

Data wpływu/Received: 25.03.2016

Data recenzji/Accepted: 25.04.2016

Data publikacji/Published: 20.06.2016

Źródła finansowania publikacji: środki własne Autora

Authors' Contribution:

(A) Study Design (projekt badania)

(B) **Data Collection (zbieranie danych)**

(C) Statistical Analysis (analiza statystyczna)

(D) **Data Interpretation (interpretacja danych)**

(E) Manuscript Preparation (redagowanie opracowania)

(F) **Literature Search (badania literaturowe)**

Patrycja Sołtysiak¹

MATERIALNOPRAWNE WYGAŚNIĘCIE DECYZJI I PROCEDURALNE STWIERDZENIE WYGAŚNIĘCIA JEJ MOCY OBOWIĄZUJĄCEJ

WSTĘP

Art. 162 k.p.a. to jeden z przepisów zamykających rozdział 13 działu II kodeksu postępowania administracyjnego, charakteryzuje się on tym, że nawiązuje do regulacji spoza kodeksu postępowania administracyjnego. Przepis ten został wprowadzony do kodeksu postępowania administracyjnego nowelą z 1980 roku i określa zakres kompetencji organu administracyjnego związanych z oceną wykonania decyzji przez stronę.

Regulacja prawna zawarta w art. 162 k.p.a. zaliczana jest do nadzwyczajnych trybów weryfikacji decyzji administracyjnej, uruchamianych w celu skontrolowania wykonania decyzji. Aktami weryfikowanymi w tym trybie mogą być decyzje administracyjne wydane

¹ członek Stowarzyszenia Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa „Fontes”, doktorantka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

w ogólnym postępowaniu administracyjnym. Kwalifikując daną formę działania administracji publicznej jako decyzję administracyjną, należy mieć na uwadze zarówno jej materialne, jak i procesowe ujęcie.

UWAGI ZASADNICZE

Dopuszczalność stwierdzenia wygaśnięcia decyzji oparta jest na trzech przesłankach, które wyliczone są w komentowanym przepisie. W art. 162 pkt 1 i 2 k.p.a. są zawarte uregulowania ustanawiające trzy normy prawne, ponieważ w punkcie pierwszym zamieszczono postanowienia odnoszące się do dwóch alternatywnych dla siebie sytuacji. Bezprzedmiotowość decyzji daje podstawę do stwierdzenia jej wygaśnięcia albo z mocy odrębnego przepisu prawa, albo też po ustaleniu przez organ administracyjny, że leży to w interesie społecznym lub w interesie strony. Trzecią normę ustanawia art. 162 § 1 pkt 2 i odnosi się ona do kontroli działań zmierzających do zastosowania się do warunku dodanego do decyzji².

Bezprzedmiotowość decyzji nie jest lub nie musi być jedyną przesłanką wygaśnięcia decyzji³. Zatem bezprzedmiotowość decyzji nie jest wystarczającą przesłanką do stwierdzenia wygaśnięcia decyzji. Konieczny jest również wyraźny przepis prawny, nakazujący stwierdzenie jej wygaśnięcia. Jeżeli przepisy szczególne określają okoliczności faktyczne, od spełnienia których uzależnione jest wydanie decyzji stwierdzającej wygaśnięcie decyzji, organ administracji publicznej zobowiązany jest w pierwszej kolejności do zbadania, czy okoliczności te zaistniały⁴.

Art. 162 k.p.a. jest bowiem przepisem ogólnym, a przesłanki wygaśnięcia decyzji, zawarte w przepisach pozakodeksowych, mają charakter szczególny. I to właśnie tym ostatnim, zgodnie z zasadą *lex specialis derogat legis generalis*, należy dać pierwszeństwo – oznacza, to, że normy prawne szczególne stosować należy przed przepisami ogólnymi. Te ostatnie zaś znajdują zastosowanie wówczas, gdy przepis szczególny nie reguluje danej kwestii.

Należy zauważyć, iż zagadnienie wygaśnięcia decyzji administracyjnej z art. 162 k.p.a., a wygaśnięcie decyzji określone w przepisach szczególnych to zupełnie inne „wygaśnięcia”. Nazwa jest ta sama, natomiast te instytucje prawne zasadniczo różnią się od siebie. Art. 162 § 1 pkt 1 odwołuje się do przepisów szczególnych (przepisów prawa materialnego). Przepis ten wskazuje na możliwość wygaśnięcia decyzji, gdy nakazuje to przepis prawa. Takie sformułowanie kodeksowe daje ustawodawcy spore pole manewru, jeżeli chodzi o ustalenie warunków wygaśnięcia. Swoboda ustawodawcy nie oznacza jednak pełnej dowolności. Ustanawiając przepisy szczególne, odnoszące się do wygaśnięcia de-

² B. Adamiak [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Polskie postępowanie administracyjne i sądownictwo administracyjne*, Warszawa 2008, s. 343-344; T. Woś, *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej jako bezprzedmiotowej (art. 162 k.p.a.)*, PiP 1992, nr 7, s. 50-51, zob. też wyrok WSA z dnia 30 czerwca 2015 r., IISA/Łd 1245/14.

³ A. Wróbel [w:] M. Jaśkowska, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego – komentarz*, Kraków 2009, s. 860.

⁴ A. Matan [w:] G. Łaszczyca, C. Martysz, A. Matan, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, t. II, Zakamycze 2005, s. 443.

czyli, „ustawodawca szczególny” nie powinien jednak zapominać o tym, iż wygaśnięcie stanowi wyjątek od zasady trwałości decyzji administracyjnej, a to z kolei determinuje określony sposób ustanawiania przesłanek szczególnych (nie mówiąc już o ich szczególnym – wąskim – sposobie interpretacji).

Należy podkreślić, iż zwrot użyty w art. 162 § 1 pkt 1 – „a stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji nakazuje przepis prawa” nie odnosi się do wszystkich przypadków wygaśnięcia decyzji w przepisach szczególnych, a jedynie do tych, w których ustawodawca wyraźnie przewiduje konieczność stwierdzenia wygaśnięcia. W sytuacji uchylecia przepisu, który był podstawą przyznania określonego uprawnienia na przyszłość, wygaśnięcie takiej decyzji z powodu jej bezprzedmiotowości w rozumieniu art. 162 § 1 następuje tylko wówczas, gdy w przepisach zmieniających stan prawny przewidziano taki skutek. Samo uchycenie podstawy prawnej wydanych decyzji powoduje, że z dniem wejścia w życie takiej zmiany prawa przestaje istnieć podstawa prawna do wydawania w przyszłości takich decyzji. Nie powoduje to wygaśnięcia uprawnień nabytych na podstawie decyzji wydanych w oparciu o istniejącą podstawę prawną⁵.

Jeśli chodzi o instytucję wygaśnięcia decyzji administracyjnej w przepisach szczególnych, to instytucja ta może mieć dwojaką postać: polega na utracie mocy obowiązującej decyzji ostatecznej *ex lege* po spełnieniu warunków przewidzianych ustawą (z mocy samego prawa); stanowi pewną sankcję za określone w przepisach prawa zachowania czy też zaniechania podmiotu.

Przedmiot postępowania administracyjnego, rozumiany jako obiekt regulacji prawnej, jest to regulowany prawem procesowym łańcuch czynności procesowych organu administracyjnego oraz innych podmiotów postępowania zmierzających do rozstrzygnięcia sprawy przez wydanie decyzji administracyjnej⁶. Normy materialne wyznaczają treść decyzji, natomiast normy formalne określają reguły podejmowania decyzji⁷. Istota pojęcia przedmiotu postępowania administracyjnego musi uwzględniać związki prawa procesowego z prawem materialnym ze względu na to, że postępowanie administracyjne może istnieć tylko na tle określonego stosunku materialnego⁸.

Decyzja administracyjna traktowana jest jako akt stosowania normy prawa materialnego i prawa procesowego w sferze zewnętrznej. Decyzja administracyjna w świetle k.p.a. to akt stosowania większości przepisów prawa materialnego⁹.

Kwestią wyjściową winno być ustalenie, jakie przepisy należy brać pod uwagę – przepisy jakiego prawa mają zastosowanie w przypadku analizy przepisu art. 162 k.p.a.

Konstrukcja prawna wygaśnięcia mocy obowiązującej decyzji administracyjnej może stanowić teoretyczny przykład szczególnych związków, jakie zachodzą między normami

⁵ Wyrok WSA z dnia 12 stycznia 2010 r., II SA/Wa 1660/09.

⁶ J. Borkowski [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Polskie postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2010, s. 64.

⁷ *Ibidem*, s. 120, również K. Jandy-Jendrośka, J. Jendrośka [w:] *System prawa administracyjnego*, t. III, Wrocław 1978, s. 145.

⁸ Zob. A. Kraszczyńska-Knuter, *Problematyka badania bezprzedmiotowości postępowania administracyjnego*, AUWr, Przegląd Prawa i Administracji LIII, Wrocław 2003, s. 75.

⁹ M. Jaśkowska, *Związanie decyzji administracyjnej ustawą*, Toruń 1998, s. 39 i 45.

materialnymi i procesowymi prawa administracyjnego w sferze stosowania prawa¹⁰. Istnienie i zakres wzajemnego warunkowania norm materialnych i procesowych jest oczywiście konsekwencją samego charakteru decyzji administracyjnej. Najogólniej rzecz ujmując można stwierdzić, że decyzja administracyjna jest z jednej strony formalno-procesowym aktem stosowania prawa, z drugiej zaś – sama stanowi normę materialną pochodną, która dokonuje konkretyzacji i indywidualizacji norm materialnych wyższego stopnia. Decyzja administracyjna jest pojęciem, którego geneza wskazuje na nierozzerwalny związek norm materialnych i procesowych prawa administracyjnego. Wszelkie rozważania nad decyzją administracyjną i problemami związanymi z jej obowiązywaniem powinny mieć zatem na uwadze fakt, że stanowi ona nie tylko formalno-procesowy akt wydany w określonej procedurze i kończący postępowanie administracyjne na danym szczeblu instancyjnym, ale jest przede wszystkim aktem jurysdykcyjnej konkretyzacji norm materialnych prawa administracyjnego¹¹. Przez warunek, o którym mowa w art. 162 § 1, należy rozumieć klauzulę dodatkową decyzji administracyjnej, zamieszczoną w niej przez organ jedynie na podstawie wyraźnego prawnomaterialnego przepisu szczególnego¹². Momentem początkowym materialnego obowiązywania decyzji administracyjnej jest moment, w którym decyzja zaczyna wywoływać skutki prawne określone w jej treści. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że moment początkowy obowiązywania materialnego i skuteczności prawnej może zostać odroczone za pomocą instytucji warunku lub terminu¹³. Na przykład zgodnie z przepisem art. 52 ust 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – prawo własności przemysłowej¹⁴. Udzielenie patentu następuje pod warunkiem uiszczenia opłaty za pierwszy okres ochrony. W razie nieuiszczenia opłaty w wyznaczonym terminie, Urząd patentowy stwierdza wygaśnięcie decyzji o udzielenie patentu.

Rozpatrując z kolei treść art. 162 § 1 k.p.a. na tle zasady nieodwołalności ostatecznych decyzji administracyjnych, postawiono tezę, że przepis ten wprowadza kolejną instytucję, która ogranicza trwałość decyzji poprzez ustanowienie normy zawierającej ustawowe upoważnienie do pozbawienia mocy wiążącej w czasie decyzji, opartej na stosunku prawnym, który przestał istnieć. Art. 162 § 1 pkt 2 k.p.a. może stanowić w konkretnej sytuacji faktycznej samoistną podstawę prawną orzeczenia stwierdzającego wygaśnięcie decyzji, a ponadto, że w sytuacji, gdy ustaje byt prawny jednego z elementów stosunku materialnoprawnego nawiązanego na podstawie decyzji, z powodu zmiany przedmiotu rozstrzygnięcia, można przyjąć, że wygaszanie takiej decyzji, która stała się bezprzedmiotowa, leży w szeroko pojętym interesie społecznym, porządkuje bowiem sytuację prawną

¹⁰ W. Dawidowicz, *Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 1983, s. 239.

¹¹ M. Kamiński, *Materialnoprawne wygaśnięcie i proceduralne stwierdzenie wygaśnięcia mocy obowiązującej decyzji administracyjnej*, [w:] *Kodyfikacja postępowania administracyjnego. Na 50-lecie Kodeksu Postępowania Administracyjnego*, red. I. Niczyporuk, Lublin 2009, s. 255-257, zob. też M. Kamiński, *Nieważność decyzji administracyjnej. Studium teoretyczne*, Kraków 2006, s. 35-45.

¹² Wyrok WSA z dnia 04 listopada 2008 r., IISA/Lu 550/08.

¹³ T. Woś, *Wstrzymanie wykonania zaskarżonego aktu lub czynności*, [w:] *Postępowanie sądowoadministracyjne*, red. T. Woś, Warszawa 2007, s. 172; T. Woś, *Moc wiążąca aktów administracyjnych w czasie*, Warszawa 1978, s. 64, 165-166, 186 i n.; T. Woś, *Termin, warunek i zlecenie w prawie administracyjnym*, PiP 1994, z. 6, s. 22 i n.

¹⁴ Art. 52 ust 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – *Prawo własności przemysłowej*, Dz.U. z 2013 r., poz. 1410, ze zm.

przez wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji, która przestała istnieć i przez to nie nadaje się do wykonania, to jednak pozostaje to bez wpływu na zasadność oceny, że decyzja nieważna, zawierająca wady wymienione w art. 156 § 1 k.p.a. jest pomimo tychże wad, aktem administracyjnym istniejącym w obrocie prawnym do czasu jego wyeliminowania z obrotu w trybie i na zasadach określonych w ustawie procesowej i któremu przysługuje domniemanie ważności. Jakkolwiek jest to akt wadliwy, to jednak do czasu stwierdzenia jego nieważności wywołuje skutki prawne i wiąże inne organy państwowe¹⁵.

Z kolei art. 8d ustawy – o administrowaniu obrotem towarowym z zagranicą¹⁶ stanowi: Prezes Agencji Rynku Rolnego stwierdza wygaśnięcie decyzji o nadaniu upoważnienia, jeżeli z czynności sprawdzających przeprowadzonych zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. – o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych wynika, że importer lub eksporter wspólnotowy zaprzestał prowadzenia działalności objętej decyzją lub został wykreślony z rejestru lub ewidencji prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów. Innymi przykładami mogą być rozwiązania przyjęte w art. 18 ust 12 ustawy – o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁷, dotyczące wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Zezwolenie wygasa m.in. ze względu na likwidację punktu sprzedaży, upływ terminu ważności oraz zmianę rodzaju działalności punktu sprzedaży. Podobną konstrukcję przyjęto w art. 37 ust 1 prawa budowlanego¹⁸. Decyzja o pozwoleniu na budowę wygasa, jeżeli budowa nie została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna lub budowa została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata.

Tym samym zasada obowiązywania decyzji administracyjnej *rebus sic stantibus* zyskała pozytywnoprawną podstawę¹⁹. Jeśli ustawodawca zdecyduje się na zastosowanie podejścia materialnoprawnego i przyjmie, że skutek prawny w postaci utraty przez decyzję administracyjną mocy obowiązującej ma nastąpić bezpośrednio i samoistnie, na poziomie norm ustawowych, to będzie to oznaczało, że wygaśnięcie mocy obowiązującej nastąpi *ipso iure* na podstawie ustawowej normy derogującej. Konsekwencją samoistnej derogacji będzie powstanie skutku materialnoprawnego znoszącego obowiązywanie decyzji jako normy niższego stopnia z mocy samego prawa. Art. 135 ustawy – prawo wodne²⁰ stanowi, iż: pozwolenie wodne wygasa, jeżeli upłynął okres, na który było wydane, zakład zrzekł się uprawnień ustalonych w tym pozwoleniu, zakład nie rozpoczął wykonywania urządzeń wodnych w terminie dwóch lat od dnia, w którym pozwolenie wodnoprawne na wykonywanie tych urządzeń stało się ostateczne. Art. 42 ustawy – prawo energetyczne²¹

¹⁵ Wyrok NSA z dnia 13 lutego 2014 r., IIGSK 1884/12.

¹⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r., *O administrowaniu obrotem towarowym z zagranicą*, Dz.U. z 2004, nr 97, poz. 963, ze zm.

¹⁷ Ustawa z dnia 26 października 1982 r., *O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, Dz.U. z 2012 r., poz. 1356, ze zm.

¹⁸ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r., *Prawo budowlane*, Dz.U. z 2014 r., poz. 774, ze zm.

¹⁹ T. Woś, *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej jako bezprzedmiotowej* (art. 162 k.p.a.), PiP 1992, z. 7, s. 49, 54-55.

²⁰ Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r., *Prawo wodne*, Dz.U. z 2015 r., poz. 469, ze zm.

²¹ Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r., *Prawo energetyczne*, Dz.U. z 2012 r., poz. 1059, ze zm.

stanowi, że koncesja udzielona przedsiębiorstwu energetycznemu na podstawie ustawy wygasa przed upływem czasu, na jaki została wydana, z dniem wykreślenia tego przedsiębiorstwa z właściwego rejestru lub ewidencji.

Decyzja administracyjna dokonuje pierwotnej i jedynej konkretyzacji normy materialnej i tym samym stanowi bezpośrednią podstawę wyzwolenia skutków prawnych, które z samej normy ustawowej wynikają jedynie bezpośrednio. M. Kamiński podkreśla, iż decyzja administracyjna może autorytatywnie stwierdzać, że pewne skutki nastąpiły „z mocy samego prawa”, odbiera jej tę podstawową i konstytutywną właściwość²².

Zgodnie z przyjętymi założeniami decyzja administracyjna jest konstrukcją materialno-procesową. Warto zauważyć, iż stwierdzenie wygaśnięcia decyzji za pośrednictwem innego aktu jurysdykcyjnego, przenosi całe zagadnienie na inną płaszczyznę normatywną. Derogacja decyzji jako normy, dokonuje się co prawda na podstawie ustawowej normy kompetencyjnej (wynikającej z art. 162 k.p.a.), jednakże odbywa się na poziomie norm tego samego stopnia (decyzji administracyjnych). Decyzja administracyjna stwierdzająca wygaśnięcie innej ostatecznej decyzji dokonuje w istocie jej uchylenia w zakresie skutków materialnoprawnych i procesowych²³. Art. 193 ustawy – prawo ochrony środowiska²⁴ określa przypadki, kiedy pozwolenie wygasa; i tak na przykład pozwolenie wygasa: po upływie czasu, na jaki zostało wydane, jeżeli podmiot przestał być prowadzącym instalację w rozumieniu ustawy; jeżeli prowadzący instalację nie rozpoczął działalności objętej pozwoleniem w terminie dwóch lat od dnia, w którym pozwolenie stało się ostateczne; jeżeli prowadzący instalację nie prowadził działalności objętej pozwoleniem przez dwa lata. Właściwy organ do wydawania pozwolenia stwierdza w drodze decyzji wygaśnięcie pozwolenia. Zatem trafne i teoretycznie uzasadnione jest dostrzeżenie w art. 162 § 1 k.p.a. podstawy do rekonstrukcji kolejnej normy kompetencyjnej, upoważniającej do pozbawienia mocy obowiązującej w czasie decyzji administracyjnych²⁵. Przepis ten statuuje materialno-procesową instytucję, służącą weryfikacji obowiązywania prawidłowych decyzji oraz tryb postępowania nadzwyczajnego, którego przedmiotem jest tak zwana sprawa administracyjna weryfikacyjna²⁶. Przepis art. 162 § 1 k.p.a. jest podstawą rekonstrukcji normy kompetencyjnej, która upoważnia do wydawania konstytutywnych decyzji administracyjnych skutecznych temporalnie *ex tunc*. Decyzja stwierdzająca wygaśnięcie innej decyzji dokonuje w płaszczyźnie materialnoprawnej retrospektywnego uchylenia skutków materialnych określonej decyzji od momentu zaistnienia stanu faktycznego, oznaczającego co najmniej dekompletację stosunku materialnoprawnego skonkretyzowanego w decyzji. W płaszczyźnie formalno-procesowej następuje z kolei uchylenie decyzji mocą *ex nunc*²⁷.

Konkluzja powyższych rozważań jest taka, że materialno-procesowa instytucja stwierdzenia wygaśnięcia decyzji administracyjnej w sposób istotny różni się od materialnoprawnego wygaśnięcia decyzji *ipso iure*.

²² M. Kamiński, *Materialnoprawne wygaśnięcie...*, s. 260.

²³ Ibidem, s. 260-261.

²⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r., *Prawo ochrony środowiska*, Dz.U. z 2014, poz. 933, ze zm.

²⁵ T. Woś, *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej...*, s. 55.

²⁶ W. Dawidowicz, *Zarys procesu administracyjnego*, Warszawa 1989, s. 14.

²⁷ M. Kamiński, *Materialnoprawne wygaśnięcie...*, s. 261.

Wygaśnięcie decyzji administracyjnej może również stanowić pewien rodzaj sankcji za niewłaściwe wykonywanie uprawnień wynikających z decyzji. I tak, zgodnie z art. 46 ust 2 ustawy – o gospodarce nieruchomościami²⁸, właściwy organ może z urzędu wydać decyzję o wygaśnięciu trwałego zarządu w odniesieniu do nieruchomości lub jej części w razie stwierdzenia, że m.in. nieruchomość nie została zagospodarowana zgodnie z decyzją o ustanowieniu trwałego zarządu, jednostka organizacyjna nie zawiadomiła właściwego organu o oddaniu nieruchomości lub jej części w najem, dzierżawę, albo o użyczeniu, lub nie uzyskała zgody, o której mowa w art. 43 ust 2 pkt 3 ustawy – o gospodarce nieruchomościami, albo też nieruchomość jest wykorzystywana niezgodnie z jej przeznaczeniem w planie miejscowym. W tym przypadku decyzja ma charakter konstytutywny i uznaniowy. A w istocie rzeczy mamy tutaj do czynienia z uchyceniem decyzji administracyjnej na podstawie przepisów szczególnych w rozumieniu art. 163 k.p.a. Z całą pewnością można stwierdzić, iż instytucja wygaśnięcia decyzji administracyjnej, przewidziana w przepisach prawa, ma niejednolity charakter.

Zagadnienie bezprzedmiotowości decyzji administracyjnej wiąże się z istnieniem stosunku administracyjnoprawnego, czyli istnieniem jego podmiotów, przedmiotu, czy też uprawnień i obowiązków stron. Jak wskazuje J. Borkowski, bezprzedmiotowość wynika z ustania prawnego bytu elementu stosunku materialnoprawnego nawiązanego na podstawie decyzji administracyjnej, z powodu utraty bytu prawnego przez jego podmiot, zniszczenia lub przekształcenia rzeczy, rezygnacji z uprawnień przez stronę, czy też zmiany stanu faktycznego uniemożliwiającego wykonywanie decyzji, lub też zmiany w stanie prawnym, o ile powoduje on taki skutek²⁹. Powstanie po wydaniu decyzji sytuacji czy układu stosunków społecznych odbiegających od czynników indywidualizujących dany stosunek prawny, ukształtowany lub ustalony w decyzji, kładzie kres istnieniu tego stosunku i musi oddziaływać na obowiązywanie decyzji, która jest wyrazem tych stosunków. Decyzja administracyjna wiąże *rebus sic stantibus*, co powoduje, że kiedy powstaną nowe przesłanki faktyczne, które czynią poprzednią decyzję nieodpowiadającą rzeczywistości, przestaje istnieć stosunek prawny w postaci skonkretyzowanej w tej decyzji i sama decyzja staje się bezprzedmiotowa wraz ze zmianą tych okoliczności, na których uregulowanie była skierowana³⁰.

Niekiedy w przepisach szczególnych bezprzedmiotowość decyzji administracyjnej traktowana jest jako odrębna i samoistna przesłanka stwierdzenia wygaśnięcia decyzji³¹. Na przykład zgodnie z art. 28 ust 1 pkt 2 ustawy – prawo geologiczne i górnicze³², koncesja wydana na podstawie ustawy wygasa, jeżeli stała się bezprzedmiotowa. Od przypadków bezprzedmiotowości, które przewidziane są w art. 162 § 1 pkt 1 k.p.a., należy odróżnić wypadki,

²⁸ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. *O gospodarce nieruchomościami*, Dz.U. z 2015 r., poz. 782, ze zm.

²⁹ J. Borkowski [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2016, online, [www://sip.legalis.pl](http://sip.legalis.pl).

³⁰ T. Woś, *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej...*, s. 51.

³¹ A. Wróbel [w:] M. Jaśkowska, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Zakamycze 2000, s. 960.

³² Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*, Dz.U. z 2015 r., poz. 196, ze zm.

kiedy decyzja traci swoją ważność wskutek upływu określonego czasu³³. Na przykład zgodnie z art. 34 ust 5 ustawy – prawo budowlane³⁴, decyzja o zatwierdzeniu projektu budowlanego jest ważna na czas w niej oznaczony, jednak nie dłużej niż rok. Warto wskazać również na to, jaki wpływ na problem wygaśnięcia decyzji administracyjnej ma zmiana przepisów prawnych. W orzecznictwie sądowym wskazuje się, że bezprzedmiotowość decyzji z powodu zmiany w stanie prawnym następuje wyłącznie w przypadku, gdy znowelizowane przepisy przewidują taki skutek³⁵. A ponadto – jak wskazuje T. Woś – bezprzedmiotowość decyzji może wynikać z całokształtu nowego unormowania prawnego. Istnieje również możliwość pozbawienia mocy obowiązującej decyzji w sytuacji zniesienia instytucji prawnej, której regulacji służyła decyzja ostateczna³⁶. Konkludując, należałoby stwierdzić, że bezprzedmiotowość decyzji administracyjnej nie jest wystarczającą przesłanką do stwierdzenia decyzji administracyjnej. Konieczny jest również wyraźny przepis prawny, nakazujący stwierdzenie jej wygaśnięcia. W związku z tym należy podzielić pogląd, że w takich przypadkach uregulowanie prawne zawarte w art. 162 § 1 pkt 1 k.p.a. ma charakter odesłania do przepisów szczególnych³⁷ – nawet wówczas, gdy określone w tych przepisach przesłanki wygaśnięcia decyzji są mocno powiązane z bezprzedmiotowością decyzji³⁸. Na przykład art. 35 ust 1 ustawy – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym³⁹, zgodnie z którym z dniem wejścia w życie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany wygasają wydane uprzednio decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, sprzeczne z ustaleniami tego planu. Natomiast gdy kwestia wygaśnięcia decyzji nie jest uregulowana w przepisach szczególnych, wówczas stwierdzenie bezprzedmiotowości decyzji administracyjnej nie jest wystarczające, bo do stwierdzenia jej wygaśnięcia należy dodatkowo wykazać, że wymaga tego interes społeczny lub interes strony. W uchwale z dnia 23 czerwca 1997 r. NSA przyjął, że stwierdzenie wygaśnięcia decyzji zezwalającej na sprzedaż napojów alkoholowych leży w interesie społecznym w rozumieniu art. 162 § 1 k.p.a. Skoro bowiem liczba punktów sprzedaży jest ograniczona, nie może być stanu niepewności co do tego, które zezwolenia wygasły. Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie leży również w interesie strony, która powinna mieć pewność, czy prowadzi działalność na podstawie ważnego zezwolenia⁴⁰.

Odmienny charakter ma przesłanka wygaśnięcia decyzji administracyjnej zamieszczona w art. 162 § 1 pkt 2 k.p.a. – w przepisie tym chodzi o sytuację, kiedy została wydana decyzja z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona tego warunku nie dopełniła. Jak stwierdza NSA w wyroku z dnia 23 czerwca 1986 r., warunek ten nie może stanowić podstawy prawnej do wydania decyzji o cofnięciu koncesji. Decyzja

³³ Z. Janowicz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 1996, s. 462.

³⁴ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r., *Prawo budowlane*, Dz.U. z 2014, poz. 774, ze zm.

³⁵ Wyrok NSA z dnia 4 listopada 1998 r., I SA, 660/98, niepublikowany.

³⁶ T. Woś, *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej...*, s. 54.

³⁷ J. Borkowski [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 662.

³⁸ A. Wróbel [w:] M. Jaśkowska, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego...*, s. 1019.

³⁹ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, Dz.U. z 2015 r., poz. 199, ze zm.

⁴⁰ Uchwała NSA z dnia 23 czerwca 1997 r., IV SA 1105/97, niepublikowana.

administracyjna – powodująca w konsekwencji ograniczenie praw strony – może być wydana jedynie na podstawie wyraźnego przepisu ustawy (dekretu) wydanego na podstawie i w ramach zawartej w ustawie (dekrecie) delegacji ustawowej⁴¹.

Warto również zauważyć, że niekiedy ustawy nie precyzują charakteru wygaśnięcia mocy obowiązującej decyzji administracyjnej, ograniczając się do ogólnego stwierdzenia, że decyzja administracyjna w określonych przypadkach wygasa⁴². Taka sytuacja może rodzić uzasadnione wątpliwości co do charakteru prawnego wygaśnięcia decyzji administracyjnej⁴³. Jeżeli przyjmie się, że ustawodawca zastosował konstrukcję materialnoprawną wygaśnięcia decyzji z mocy ustawy, wtedy zastosowanie art. 162 § 1 pkt 1 k.p.a. będzie nie tylko niedopuszczalne, ale również skutkuje obowiązkiem stwierdzenia nieważności decyzji stwierdzającej wygaśnięcie na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. Jeżeli z kolei przyjmie się, że ustawodawca odwołał się do materialno-procesowej instytucji stwierdzenia wygaśnięcia decyzji, wtedy wydanie decyzji stwierdzającej ekspirację mocy obowiązującej będzie nie tylko możliwe, ale również nieodzowne. Jak podkreśla M. Kamiński, ważne jest przede wszystkim, aby wyraźnie odróżnić sytuacje, w których decyzja „wygasa” („traci ważność”, „traci moc obowiązującą”) od sytuacji, w których następuje jurysdykcyjne „stwierdzenie wygaśnięcia” w trybie art. 162 k.p.a. Pozwoli to na jednoznaczną kwalifikację podstaw prawnych przewidujących wygaśnięcie mocy obowiązującej decyzji administracyjnych.

Należy mieć również na uwadze, iż stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej w drodze wydania nowej decyzji trzeba odróżnić od materialnoprawnego wygaśnięcia decyzji na mocy ustawowej normy derogującej. Prawodawca stosuje mechanizm pozbawienia mocy obowiązującej pewnych grup decyzji administracyjnych zazwyczaj przy okazji dokonywania zmian normatywnych. Zamieszcza wówczas, w ramach uregulowań przejściowych, normy będące podstawą bezpośredniej derogacji ostatecznych decyzji⁴⁴. Prawodawca posługuje się również formułą „decyzja traci ważność” lub „traci moc”⁴⁵. Jak

⁴¹ Wyrok NSA z dnia 23 czerwca 1986 r., II SA, 305/86, niepublikowany.

⁴² Zob. np. art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 2000 r. *O giełdach towarowych*, Dz.U. z 2014 r., poz. 197, ze zm., art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r., *Prawo farmaceutyczne*, Dz.U. z 2014 r., poz. 875, ze zm., art. 16 ustawy z dnia 6 września 2001 r., *O transporcie drogowym*, Dz.U. z 2013 r., poz. 1414, ze zm.

⁴³ Por. uzasadnienie uchwały składu 5 sędziów NSA z dnia 23 czerwca 1997 r., OPK 32/97, ONSA 1997, nr 4, poz. 152 dotyczącej wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży z przyczyn wymienionych w art. 18 ust. 12 ustawy z dnia 26 października 1982 r. *O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, Dz.U. z 2012 r., poz. 1356, ze zm., w którym Sąd – dokonując wykładni przepisów ustawy – doszedł do wniosku, że wygaśnięcie zezwolenia następuje w drodze wydania decyzji stwierdzającej wygaśnięcie, przyjmując jednak, że decyzja ta ma deklaratoryjny charakter. W istocie wobec zamieszczenia w ustawie lakonicznej dyspozycji, iż „zezwolenie wygasa”, dokonanie interpretacji tego określenia przez Sąd było konieczne. Należy jednak podkreślić, że decyzja stwierdzająca wygaśnięcie zezwolenia ma charakter konstytutywny, a jej skuteczność temporalna działa retrospektywnie, cofając skutek utraty mocy obowiązującej decyzji do momentu wystąpienia zdarzenia przewidzianego w ustawie.

⁴⁴ Por. np. art. 149 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *O pomocy społecznej*, Dz.U. z 2015 r., poz. 163, ze zm., w jego treści czytamy: „Z dniem wejścia w życie ustawy wygasają decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. *O pomocy społecznej*, Dz.U. z 1998 r., nr 64, poz. 414, ze zm., z wyjątkiem decyzji określonych w ust 2 i 3 oraz art. 152 ust. 3 i art. 154 ust. 8 niniejszej ustawy”.

⁴⁵ Jako przykład można wskazać art. 32 ust. 1 uchylonej już ustawy z dnia 24 października 1974 r. *Prawo budowlane*, który przewidywał, że „pozwolenie na budowę traci ważność, jeżeli budowa: 1) nie została rozpo-

wskazuje M. Kamiński, w tych przypadkach mamy do czynienia z materialnoprawnym wygaśnięciem decyzji z mocy samego prawa, które nie podlega stwierdzeniu na drodze wydania decyzji⁴⁶.

PODSUMOWANIE

Instytucja wygaśnięcia decyzji administracyjnej, przewidziana w przepisach prawa, ma niejednorodny charakter.

Dokonana analiza wydaje się potwierdzać – w mojej opinii – fakt, że stwierdzenie wygaśnięcia decyzji nie stanowi do końca nadzwyczajnego trybu weryfikacji decyzji administracyjnej, w związku z czym nie można zastosować do wygaśnięcia wszystkich zasad, jakie stosuje się do trybów nadzwyczajnych. Stosowanie takie może być co najwyżej odpowiednie (o ile w ogóle możliwe). Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji to bowiem forma kontroli wykonania decyzji, i dlatego pełni ona inną funkcję niż nadzwyczajne tryby weryfikacji decyzji. Te ostatnie mają bowiem na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego rozstrzygnięć ostatecznych. Tymczasem stwierdzenie wygaśnięcia decyzji związane jest z wykonaniem decyzji, co oznacza, że stanowi niejako przedłużenie tej decyzji w fazie wykonawczej, ale nie w formie postępowania egzekucyjnego.

Niniejsze rozważania dają podstawy do sformułowania kilku dalszych uwag. Dotyczą one po pierwsze tego, że analizowany art. 162 k.p.a. stanowi instrument kontroli przez organ administracji publicznej prawidłowości (poprawności) wykonywania przez strony decyzji administracyjnych, jak również korzystania z praw z nich płynących. Strony muszą realizować swoje uprawnienia i obowiązki zgodnie z prawem, a organy administracji publicznej wydające decyzję administracyjną mają kompetencje do kontroli realizacji (wykonania) tych decyzji. Przyjęcie takiej tezy pozwala na stwierdzenie, iż wygaśnięcie decyzji administracyjnej stanowi element szeroko pojętego systemu weryfikacji decyzji administracyjnej, obejmującego instytucje prawne (procesowe) o różnym charakterze prawnym.

Przeprowadzone rozważania pozwalają na sprecyzowanie zakresu zagadnienia wygaśnięcia decyzji administracyjnej. Zagadnienie to wymaga rozważenia na kilku płaszczyznach. Na szczególną uwagę zasługują tutaj pewne aspekty problemu, a mianowicie przepis art. 162 k.p.a. charakteryzuje się tym, że nawiązuje do regulacji spoza kodeksu

częta w ciągu dwóch lat od daty wydania pozwolenia lub w terminie ustalonym w pozwoleniu, 2) została przetrwana na czas dłuższy niż 2 lata. Obecnie art. 37 ust 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*, Dz.U. z 2014 r., poz. 774, ze zm. wskazuje, że „decyzja o pozwoleniu na budowę wygasa, jeżeli budowa nie została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna lub budowa została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata”, i jest to podstawą do przyjęcia, że przepis ten nawiązuje do instytucji stwierdzenia wygaśnięcia decyzji z k.p.a. Również w wyroku WSA w Warszawie z dnia 21 lutego 2005 r., IV SA 4501/03, Legalis – decyzja o pozwoleniu na budowę nie wygasa z mocy samego prawa, lecz traci moc obowiązującą na podstawie wydania decyzji stwierdzającej wygaśnięcie. Kolejny przykład, w którym ustawodawca posłużył się zwrotem „traci moc”, jest art. 119 § 2 k.p.a. Zgodnie z tym przepisem „w przypadku zawarcia ugody w toku postępowania odwoławczego, z dniem, w którym postanowienie zatwierdzające ugodę stało się ostateczne, decyzja organu pierwszej instancji traci moc, o czym zamieszcza się wzmiankę w tym postanowieniu”.

⁴⁶ M. Kamiński, *Materialnoprawne wygaśnięcie...*, s. 263.

postępowania administracyjnego, stanowi on połączenie przesłanek kodeksowych oraz odesłań do regulacji zawartych w innych aktach prawnych. Chodzi tu o przepisy prawa materialnego. Przepis ten ma służyć kontroli realizacji decyzji przez stronę. Instytucja wygaśnięcia decyzji może być rozumiana nie tylko jako środek kontroli wykonania decyzji, ale również jako wyjątek od zasady trwałości decyzji administracyjnej. Po drugie, przyczyny wygaśnięcia decyzji administracyjnej mogą być różne i z reguły wynikają one z materialnego prawa administracyjnego lub z samej decyzji. Art. 162 k.p.a. pełni w tym zakresie funkcję przepisu uogólniającego różne przypadki występujące w prawie materialnym, kiedy decyzja wygasa. Po trzecie – po analizie przepisu art. 162 § 1 k.p.a. regulującego przesłanki stwierdzenia wygaśnięcia decyzji można dojść do wniosku, iż przepis ten zawiera w istocie aż trzy normy prawne, mianowicie według pierwszej art. 162 § 1 pkt 1 – stanowi, iż organ administracyjny, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli stała się ona bezprzedmiotowa, a stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji nakazuje przepis prawa. Według drugiej normy art. 162 § 1 pkt 1 – stanowi, iż organ administracyjny, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli stała się ona bezprzedmiotowa, a stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji leży w interesie społecznym lub w interesie strony. Wreszcie według trzeciej normy art. 162 § 1 pkt 2 organ administracyjny stwierdza wygaśnięcie decyzji, jeżeli została ona wydana z zastrzeżeniem dopełnienia określonego warunku, a strona tego warunku nie dopełniła.

Równocześnie należy podkreślić, iż zasadniczą przesłanką stwierdzenia wygaśnięcia decyzji administracyjnej na podstawie art. 162 § 1 k.p.a. jest bezprzedmiotowość decyzji, która powstała już po jej wydaniu. Przepis art. 162 k.p.a. charakteryzuje się tym, że nawiązuje do regulacji spoza kodeksu postępowania administracyjnego, stanowi on połączenie przesłanek kodeksowych oraz odesłań do regulacji zawartych w innych aktach prawnych. Przepisy szczególne zawierają swoje własne przesłanki, od spełnienia których uzależnione jest wydanie decyzji stwierdzającej wygaśnięcie decyzji. W takiej sytuacji organ administracji publicznej zobowiązany jest w pierwszej kolejności do zbadania, czy zaistniały te przesłanki. Ścisłej rzecz ujmując, bezprzedmiotowość decyzji ma w tym przypadku drugorzędne znaczenie. Bezprzedmiotowość decyzji nie jest lub nie musi być jedną w tych przepisach przesłanką wygaśnięcia decyzji. Pierwszeństwo powinny mieć przepisy szczególne. Art. 162 k.p.a. jest bowiem przepisem ogólnym, a przesłanki wygaśnięcia decyzji, zawarte w przepisach pozakodeksowych, mają charakter szczególny. I to właśnie tym ostatnim, zgodnie z zasadą *lex specialis derogat legis generalis*, należy dać pierwszeństwo.

Bibliografia

- Adamiak B., Borkowski J., *Polskie postępowanie administracyjne i sądowniczo-administracyjne*, Warszawa 2010.
- Adamiak B., Borkowski J., *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2016.
- Dawidowicz W., *Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 1983.
- Dawidowicz W., *Zarys procesu administracyjnego*, Warszawa 1989.

- Jandy-Jendrońska K., Jendrońska J., *System prawa administracyjnego*, t. III, Wrocław 1978.
- Janowicz Z., *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 1996.
- Jaśkowska M., Wróbel A., *Kodeks postępowania administracyjnego – komentarz*, Kraków 2002.
- Jaśkowska M., *Związanie decyzji administracyjnej ustawą*, Toruń 1998.
- Kamiński M., *Materialnoprawne wygaśnięcie i proceduralne stwierdzenie wygaśnięcia mocy obowiązującej decyzji administracyjnej*, [w:] *Kodyfikacja postępowania administracyjnego. Na 50-lecie Kodeksu Postępowania Administracyjnego*, red. I. Niczyporuk, Lublin 2009.
- Kamiński M., *Nieważność decyzji administracyjnej. Studium teoretyczne*, Kraków 2006.
- Krasiczyńska-Knuter A., *Problematyka badania bezprzedmiotowości postępowania administracyjnego*, AUWr, Przegląd Prawa i Administracji LIII, Wrocław 2003.
- Łaszczycza G., Martysz C., Matan A., *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, t. II, Zakamycze 2005.
- Woś T., *Postępowanie sądownoadministracyjne*, Warszawa 2007.
- Woś T., *Moc wiążąca aktów administracyjnych w czasie*, Warszawa 1978.
- Woś T., *Termin, warunek i zlecenie w prawie administracyjnym*, PiP 1994, z. 6.
- Woś T., *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej jako bezprzedmiotowej (art. 162 k.p.a.)*, PiP 1992, z. 7.

Streszczenie: Mówiąc o wygaśnięciu decyzji administracyjnej, mamy w istocie na myśli samoistną utratę przez decyzję mocy obowiązującej i skuteczności prawnej. Charakter i zakres związków norm materialnych i procesowych w prawie administracyjnym znajduje wyraz przede wszystkim w konstrukcjach pojęciowych obowiązywania zarówno formalnego jak i materialnego decyzji administracyjnej. Bezsprzecznie punktem wyjścia jest analiza treści art. 162 k.p.a., który ustanawia instytucję stwierdzenia wygaśnięcia decyzji administracyjnej. Zatem analiza treści art. 162 § 1 k.p.a. uzasadnia pewien wniosek, że zawarte tam przesłanki stwierdzenia wygaśnięcia decyzji administracyjnej można podzielić na trzy grupy. Pierwsza grupa (to znaczy pkt 1 *in principio*) ma charakter odsyłający⁴⁷, ponieważ łączy pojęcie bezprzedmiotowości decyzji z wymogiem istnienia szczególnego przepisu, nakazującego stwierdzenie wygaśnięcia decyzji. Należy tu zwrócić uwagę, na fakt, iż odesłanie to ma w istocie podwójny charakter, bo przepisy szczególne nie tylko stanowią bezpośrednią podstawę wydania decyzji stwierdzającej wygaśnięcie, ale niejednokrotnie dookreślają samo pojęcie „bezprzedmiotowości decyzji”⁴⁸. Wspomniana druga przesłanka (pkt 1 *in fine*) ma złożony i samodzielny charakter⁴⁹ ponieważ z jednej strony nawiązuje do pojęcia „bezprzedmiotowości decyzji”, z drugiej zaś wprowadza samoistne, dodatkowe warunki uchylenia „bezprzedmiotowej decyzji” (przypadek bezprzedmiotowości decyzji połączony z oceną, że „leży to w interesie społecznym lub w interesie strony”).

⁴⁷ B. Adamiak, *Glosa do wyroku NSA OZ we Wrocławiu z dnia 11 października 1985 r.*, SA/Wr 556/85, OSPiKA 1986, nr 9-10, poz. 179, s. 391.

⁴⁸ Por. np. art. 65 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, Dz.U. z 2015, poz. 199 ze zm., „Organ, który wydał decyzję o warunkach zabudowy albo decyzję o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, stwierdza jej wygaśnięcie 1) jeżeli inny wnioskodawca uzyskał pozwolenie na budowę, 2) dla tego terenu uchwalono plan miejscowy, którego ustalenia są inne niż w wydanej decyzji”, Art. 89 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *O obrocie instrumentami finansowymi*, Dz.U. z 2015, poz. 73, ze zm. „Zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej wygasa: 1) w przypadku nie rozpoczęcia działalności maklerskiej w terminie wskazanym w decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia, 2) z chwilą ogłoszenia upadłości firmy inwestycyjnej, 3) w przypadku otwarcia likwidacji firmy inwestycyjnej – z upływem 3 miesięcy od dnia jej otwarcia, z zastrzeżeniem ust. 2”.

⁴⁹ Zob. B. Adamiak, *Kontrola organu administracji publicznej wykonania przez stronę decyzji administracyjnej*, B. Adamiak [w:] J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2008, s. 350, T. Woś, *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej...*, s. 51-56.

Wreszcie trzecia przesłanka stwierdzenia wygaśnięcia decyzji administracyjnej (pkt 2) związana jest z konstrukcją prawną warunku, którego brak spełnienia jest podstawą do pozbawienia decyzji jej mocy obowiązującej. Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji w przypadku „niezajścia” zdarzenia przyszłego i niepewnego podlega jurysdykcyjnej ocenie organu pierwszej instancji.

Słowa kluczowe: decyzja administracyjna, materialne wygaśnięcie decyzji, procedura administracyjna, bezprzedmiotowość decyzji, warunek, interes społeczny, interes strony

EXPIRY OF A DECISION UNDER SUBSTANTIVE LAW AND PROCEDURAL CONFIRMATION OF EXPIRY OF ITS BINDING FORCE

Summary: When considering expiry of an administrative decision, what we really have in mind is an automatic lapse of its binding force and legal effect. The institution of expiry of an administrative decision, as specified in the legal regulations, is not uniform.

The institution of decision expiry may be construed not only as a measure of control of decision enforcement, but also as an exception to the rule of permanence of an administrative decision. Secondly, when considering the reasons for expiry of an administrative decision, one will find that these may vary, and, generally, result from the substantive administrative law or from the decision itself. Within this scope, Art. 162 of the Code of Administrative Procedure serves as a generalizing regulation for diverse cases of decision expiry existing in the substantive law. Thirdly, analysis of the provisions of Art. 162(1) of the Code of Administrative Procedure, regulating the premises for confirming decision expiry, leads to a conclusion that said provision combines, in fact, as many as three legal norms. According to the first norm, Art. 162(1)(1) states that the administrative body which issued the decision in the first instance confirms the expiry of such decision if it finds it objectless and confirmation of its expiry is required by legal regulations.

Keywords: administrative decision, expiry of a decision under substantive law, administrative procedure, condition, public interest, interest of the party concerned